

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2085/2020
11.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драгољуб Симоновић, адвокат из ..., против тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације, као правног следбеника бивше Агенције за приватизацију Републике Србије, чији је пуномоћник Виолета Митровић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3989/16 од 14.02.2016. године, у седници већа одржаној 11.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3989/16 од 14.02.2016. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1187/13 од 01.04.2015. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду број ../2010 од 27.04.2010. године донето од стране директора Агенције за приватизацију Републике Србије којим је тужили престао радни однос и да се обавезе тужена да тужилу врати на рад у року од осам дана. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 276.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3989/16 од 14.02.2016. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијене су као неосновани захтеви тужиле и тужене за накнаду трошкова насталих у поступку по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у радном односу код правног претходника тужене – Агенције за приватизацију, на неодређено време почев од 01.09.2005. године и обављала је послове ... у Центру за спровођење стечајног поступка. Сходно Закону о одређивању максималног броја запослених у републичкој администрацији и Одлуци Владе РС, Управни одбор тужене је донео Одлуку о покретању поступка утврђивања вишка запослених број 10-5702/09, по којој од 359 лица запослених у Агенцији за приватизацију вишак представља 79 запослених у радном односу на неодређено време. Пре доношења Програма решавања вишка запослених, Агенција за приватизацију је дана 22.02.2010. године упутила Националној служби за запошљавање нацрт предлога Програма за решавање вишка запослених, а 25.02.2010. године предлог Програма решавања вишка запослених. Национална служба за запошљавање је доставила своје мишљење од 26.02.2010. године и предлог мера за запошљавање вишка запослених, при чему је констатовала да Агенција за приватизацију није била у могућности да пре отпуштања примени једну од мера из члана 155. став 1. тачка 5) Закона о раду. Такође је предложила да запослене који су предвиђени као вишак, Агенција за приватизацију обавести о мерама активне политике запошљавања и организовања групног саветовања запослених од стране представника Националне службе за запошљавање као и могућност директног обраћања запослених Пословном центру – Филијала за град Београд ради информисања о конкурсима за samozapoшљавање и ново запошљавање. Агенција за приватизацију је мишљење Националне службе за запошљавање примила 26.02.2010. године и ставила га на огласну таблу, те обавестила лица која представљају вишак запослених да организује саветовање са Националном службом за запошљавање. Управни одбор Агенције за приватизацију је 26.02.2010. године усвојио Програм решавања вишка запослених у ком програму су утврђени разлози за престанак потребе за радом запослених и критеријуми за утврђивање вишка запослених. Правилником од 30.06.2009. године утврђен је број извршилаца на радном месту на коме је била распоређена тужиља – ... у Центру за стечајни поступак 20 извршилаца, а новим Правилником о организацији и систематизацији радних места број 10-558/10 од 23.02.2010. године за то исто радно место предвиђено је седам извршилаца. Чланом 4. Програма решавања вишка запослених утврђени су критеријуми за одређивање вишка запослених и то: стручна спрема, оцена квалитета рада запосленог и имовно стање запосленог. На основу одлуке тужене о провери квалитета рада запослених од 25.12.2009. године, извршена је провера квалитета рада, утврђивање да ли запослени остварују резултате рада, односно да ли имају потребна знања за обављање послова на којима раде. Провера способности запослених је утврђена у оквиру пројекта процена потенцијалних људских ресурса Агенције за приватизацију који је она реализовала у периоду од августа до новембра 2009. године у сарадњи са независном консултантском кућом

„CITYSCOPE“ ДОО Београд. Овим пројектом извршена је анализа и процена потенцијала запослених код Агенције за приватизацију и оцењивање квалитета рада запослених, између осталог и тужиље која је оцењена оценом 2,3 и назнаком ПУ - потребно усавршавање. Оцењивање је вршио и непосредни руководилац рада тужиље, тако што је оценио петоро запослених са истим оценама као и тужиљу и оценио тужиљу са 3 уз образложење да тужиља углавном остварује резултате рада и углавном има основна знања и способности за рад на радном месту ... у Центру за спровођење стечајних поступака. На овај начин тужиља је слабије оцењена од осталих запослених на истом радном месту у својој организационој јединици. Иначе, приликом оцењивања рада тужиље примењен је и критеријум оцене имовног стања. Агенција за приватизацију, уз сарадњу са независном консултантском кућом, ценила је околност да тужиља отплаћује стамбени кредит али и околност да је тужиља остваривала месечну зараду од 110.000,00 динара и закључила да тужиља није социјално угрожена. Запослени у Агенцији за приватизацију, па самим тим и тужиља, имали су право да остваре непосредни увид у резултате овог оцењивања, а тужиља до закључења главне расправе није доставила доказ да је приговорила резултатима оцене својих радних активности. Имајући у виду да је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места од 23.02.2010. године смањен број извршилаца на радном месту тужиље са 20 на седам, а тужиља најслабије оцењена у односу на запослене на том истом радном месту, тужени је донео оспорено решење о престанку радног односа тужиљи од 27.04.2010. године због организационих, технолошких и економских промена код ове Агенције и исплатила тужиљи отпремнину у износу од 830.935,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одбили захтев за поништај решење којим је тужиљи отказан уговор о раду, налазећи да је спорно решење законито.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 9) Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 и 54/09) прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбама чл. 153-160. Закона о раду регулисан је начин решавања вишка запослених. Према члану 153. Закона о раду, послодавац је дужан да донесе Програм решавања вишка запослених ако утврди да ће због технолошких, економских или организационих промена у оквиру периода од 30 дана доћи до престанка потребе за радом запослених на неодређено време, а чланом 155. прописано је шта програм треба да садржи и ко су доносиоци програма. Чланом 154. је прописана обавеза послодавца да се пре доношења програма обрати репрезентативном синдикату ради предузимања мера за ново запошљавање вишка запослених, а чланом 156. обавеза синдиката да доставе мишљења. Одредбама чл. 158. и 159. овог закона, прописана је обавеза послодавца да запосленом за чијим радом је престала потреба исплати отпремнину.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је у побијаним нижестепеним пресудама примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду, као и захтев тужиље за враћање на рад. Наиме, тужена

је у сарадњи са Националном службом за запошљавање донела Програм решавања вишка запослених и истовремено је изменом Правилника о организацији и систематизацији послова од 30.06.2009. године смањен број извршилаца на радном месту на коме је тужиља била распоређена са 20 извршилаца на седам. Тужена је у складу са критеријумима утврђеним Програмом решавања вишка запослених извршила оцењивање запослених, а тужиља је слабије оцењена од осталих запослених на истом радном месту у организационој јединици у којој је радила, због чега је одлучено да управо њој престане радни однос. Национална служба за запошљавање се у мишљењу са предлогом мера за запошљавање вишка запослених од 26.02.2010. године изјаснила да тужена није била у могућности да пре отпуштања примени меру из члана 155. став 1. тачка 5) Закона о раду, нити је тужиља током поступка пружила доказе да је постојала могућност да се распореди на друго одговарајуће место. Пре отказа уговора о раду, тужиљи је исплаћена отпремнина из члана 158. Закона о раду.

Имајући у виду наведено, правилна је оцена нижестепених судова да је отказ уговора о раду тужиље законит на основу члана 179. став 1. тачка 9) и чл. 153-160. Закона о раду.

С обзиром на све изложено, Врховни касациони суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке, а детаљно образложење ревизијске одлуке је изостављено сагласно ставу 2. истог члана.

Како је ревизија тужиље одбијена као неоснована, одбијен је и њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић